

Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi (İSMUS), I/2 (2016), s. 67-110

MUHASEBE DERSİ ALAN ÖĞRENCİLERİN BAŞARISINA ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN TESPİTİ: YALOVA ÜNİVERSİTESİ'NDE BİR UYGULAMA

Cevdet KIZIL*
Kadriye GENCER**

Özet

Muhasebe eğitimi, geleceğin muhasebe öğretim elemanlarının ve muhasebe meslek mensuplarının yetiştirilmesi hususunda kritik bir öneme sahiptir. İşletmelerin kalifiye çalışanlara olan artan ihtiyacı, üniversitelerin muhasebe akademisyenlere gittikçe artan talebi, mesleki standartların yükselmesi, uluslararası muhasebe standartları ve uluslararası finansal raporlama standartlarına geçiş süreci, ekonomik krizler ve firma skandalları neticesinde etik konusunun artan önemi gibi konular muhasebe eğitimini günümüzde özel bir yere konumlandırmıştır. Bu araştırmada, muhasebe dersi alan öğrencilerin başarısına etki eden faktörleri belirlemek ve gerekli çözüm yolları ile önerileri sunmak amacıyla Yalova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme, İktisat ile Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümlerinde okuyan 156 öğrenciden anket metodolojisi kullanılarak veri toplanmıştır. Anket çalışması tasarlanırken 5'li Likert ölçeği esas alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ticaret lisesi mezunlarının üniversitede muhasebe derslerinde daha başarılı olup olmadıkları

* Yrd. Doç. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, İşletme Bölümü, SMMM, CICA, cevdet.kizil@medeniyet.edu.tr

** Yalova Üniversitesi, İngilizce İşletme Bölümü, Lisans Mezunu, kadriyegncr@gmail.com

hususunda kararsızlık hakimdir. Ayrıca öğrencilerin çoğu muhasebe mesleğinin geleceğini garanti altına alacağını düşünmektedir. Üniversitelerde iyi bir çalışma ortamına sahip olmak, öğretim elemanının dersi sevdirmesi ve uygulamaya yönelik işlemesi ile öğretim elemanının derslere devamı öğrenci başarısını arttırmaktadır. Buna karşın öğretim elemanının etkili öğrenim yöntemlerini bilmemesi, not değerlendirmesinin adil olmaması, monoton ve sınırlı ders işlemesi, muhasebe mantığının ilk derslerde oturmaması ve sınav sorularının açık ile anlaşılır olmaması öğrenci başarısını düşürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Eğitim, Başarı, Üniversite, Yalova.

DETERMINATION OF FACTORS AFFECTING THE STUDENT SUCCESS IN ACCOUNTING COURSES: AN IMPLEMENTATION AT YALOVA UNIVERSITY

Abstract

Accounting education is critically important for the development of future accounting academics and accounting professionals. Increasing need for qualified personnel, highering demand for accounting academics by universities, transition stage to international accounting standards and international financial reporting standards, climbing significance of ethics as a result of economic crises and corporate scandals have positioned accounting education to a unique point today. This research was run on 156 Yalova University Faculty of Economics and Administrative Sciences Management, Economics, Labor Economics and Industrial Relations department students and data were collected via the questionnaire methodology. 5 point Likert scale was used to design the related questionnaire. Research results and findings indicate that, it is not certain commercial high school alumni are more successful in accounting courses at undergraduate level. Also, most students believe that accounting occupation will guarantee and secure their future. Good working conditions and physical university infrastructure, positive roles and behaviors of academics, integrating practice to theory during lectures, regular attendance of faculty member to courses are determined to positively affect the student success in accounting courses. However, faculty member being unaware of efficient learning methods, implementing an unfair grading system, teaching monotonous and nervous, students not learning the logic of accounting and unclear exam questions of faculty members are detected to lower the student success in accounting courses.

Keywords: Accounting, Education, Success, University, Yalova.

Giriş

Organizasyonlar küreselleşen iş dünyası ve artan rekabet nedeniyle sürekli bir değişim içindedir. Küreselleşme ve rekabet ortamı bilginin hızlı üretimini ve kolay ulaşımını gerekli kılmaktadır. Hızlı üretilen ve kolayca ulaşılan bilgi rekabeti, rekabet de küreselleşme ile birlikte kalitenin önemini arttırmaktadır. Bundan dolayı işletmelerin küreselleşen rekabet ortamında varlıklarını sürdürebilmeleri için sundukları ürünlerin kalitesinin yanında işgücü ve diğer kaynakların da kaliteli olmasına dikkat etmeleri gerekir. Bu gereklilik de hiç şüphesiz bilginin önemini doğurur. Bilginin öneminin artması ile işletme için kritiklik arz eden finansal bilgilerin değeri, kalitesi ve güvenilirliğinin de önemi yükselir. Ayrıca, finansal bilgiyi üreten muhasebe ve muhasebenin kullanımında rol alan insan niteliği, eğitimi ve kalitesi de işletme açısından önem kazanır. Böylece kaliteli işgücü ihtiyacını karşılamak amacıyla verilen muhasebe eğitiminin gözden geçirilmesi, geliştirilmesi ve verilen muhasebe eğitimindeki başarı seviyesinin artırılması kaçınılmaz hale gelmektedir. Muhasebe eğitimindeki başarının artırılması için eğitimde başarıya götürecek faktörler belirlenir ve bunlar üzerinde çalışılıp muhasebe öğrencilerinin daha etkin öğrenmeleri sağlanarak firmalara yönelik işgücü niteliği ve kalitesi yükseltilir (Zaif ve Ayanoglu, 2007: 116-118).

Muhasebe mesleği Türkiye’de 1990’lı yıllardan önce usta çırak düzeyinde yürütülmüş ve zamanla mesleği öğrenip bu alanda gelişme becerisine sahip olanlar bir büro açıp muhasebecilik yapmaya devam etmiştir. Muhasebe mesleği 1989 yılında yasayla tanımlanmış, meslek haline gelmiş ve bu konuda 3568 Sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu Haziran 1989’da ve Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği de Aralık 1992’de çıkarılmıştır. Muhasebe eğitiminin tarihçesi ise muhasebe mesleğinin geçmişinden daha da kısadır (Özbirecikli ve Pastacıgil, 2009: 82-83).

Muhasebe eğitiminin geçmişi hususunda Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemlerinde 1883 yılında bir ticaret okulu formatında hayat bulan “İstanbul Ticaret Mektebi Âlisi”, “Darüşşafaka” ve “Askeri Rüştiye, İdadi” kurumlarının ders programlarında Muhasebe dersleri yer alması önemlidir. Türkiye Cumhuriyeti döneminde ise, muhasebe eğitimi kapsamında 1957’de 1. Türkiye Muhasebe Kongresi’nin Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği (TMUD) tarafından düzenlenmesi

önemlidir. 1969 yılında ise TMUD, üyelik koşulu olarak mesleki staj ve sınav şartlarını yürürlüğe sokmuştur. 1972'de dernek üyeleri International Accounting Standards Committee'ye (IASC) üye olunmasını sağlamıştır. 1975'de TMUD, IASC üyesi olarak uluslararası muhasebe standartlarını (International Accounting Standards – IAS) kabul etmiştir. 1977'de ise International Federation of Accountants'a (IFAC) kurucu üye olarak katılım gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de muhasebe eğitimi konusunda ilk kurumsal adım ise Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği'nin (TÜRMOB) 1993'te Temel Eğitim Staj Merkezi'ni faaliyete geçirmesi ile başlamıştır. Zamanla muhasebe eğitimi kapsamında muhasebecilere verilen eğitim, kayıt tutmak ile gelir beyannamesi düzenlemek gibi temel konuları öğrenmenin de ötesine geçmiştir. Güncel anlamda muhasebe eğitimi muhasebeci olmak isteyen kişilerin mesleki bilgileri öğrenmenin ötesinde mesleki değer, mesleki beceri ve etik gibi temel bilgi ve donanımları da taşımasını şart koşmaktadır. Bu donanımların yaşam boyu öğrenme sürecine etkisi büyüktür. Özellikle son yıllarda muhasebe etiğine tüm dünyada verilen önem ve odaklanma göz ardı edilemez (Avder, 2007; Özbirecikli ve Pastacıgil, 2009: 82-83).

Muhasebe, organizasyonun doğru kararlar alabilmesi için işletmeye temel finansal bilgileri sunar. İşletme faaliyetlerinin planlanması, yürütülmesi ve kontrol edilmesinin başarılı bir şekilde gerçekleşmesi ancak işletmenin dili olan muhasebenin iyi öğrenilmesiyle gerçekleşir. Buna bağlı olarak muhasebe eğitiminden beklenen, öğrenciye mesleğin bilgi ve tecrübesini kazandırmaktır. Muhasebe eğitimin temel amacı öğrencinin işletme kararlarını verirken ihtiyaç duyacağı bilginin toplanması, ölçülmesi, işlenmesi, kayıt edilmesi, kontrol edilip rapor haline getirilerek özetlenmesi şeklinde ifade edilmektedir. Sonuç itibarıyla, muhasebe eğitimi değişime açık olmalı ve öğrenciye gerekli tüm mesleki bilgi ile tecrübeyi kazandırmalıdır. Ayrıca, verilen muhasebe eğitimi ile iş dünyası tarafından talep edilen profesyoneller yetiştirilmelidir. Bu sebeple ifade edilen tüm bu kazanımların gerçekleşmesi adına eğitimin başarılı şekilde verilmesi gerekmektedir. Öğrenci mezun olduktan sonra mesleki tüm bilgi ve donanımlara sahip olmalıdır. Bu yüzden, muhasebe dersinde başarıya etki eden faktörler iyi analiz edilerek başarı seviyesini artırıcı çalışmalar yapılmalıdır (Kızıl, Şeker ve Bozan, 2014: 77-80).

Aynı zamanda, muhasebe yalnızca bir kayıt sistemi ya da vergi kanunları doğrultusunda bilgi sunan bir sistem değildir. Muhasebe sürekli kendini yenileyen ve çevresindeki gelişmelerden etkilenen bir disiplindir. Sadece muhasebe bilgisi bu bakımdan yeterli olmayıp iktisat, hukuk, maliye, işletmecilik, matematik gibi alanlara da muhasebe kadar önem verilmelidir. Karar alma, bilgi yorumlama, analiz etme ve bu bilgilerin kullanımı konusunda yardımcı olabilecek tüm disiplinlerden yararlanılmalıdır. Zira, bu doğrultuda eğitimin verilmemesi, muhasebe eğitimi almış kişilerin işletme ihtiyaçlarını karşılamasını imkansız hale getirir. Bu bakımdan genel derslerde de öğrencilerin başarılı olmasına neden olan etmenler önemlidir (Kızıl, Şeker ve Bozan, 2014: 77-80).

Muhasebe dünyası ekonomik gelişmelerden etkilenmektedir. Bu konuda öğretim üyelerine büyük görevler düşmektedir. Öğretim üyeleri ekonomik gelişmeleri takip etmeli ve yeni gelişmeleri öğrenmelidir. Öğretim üyelerinin görevi muhasebeyi sadece teorik boyutta anlatmanın dışına çıkmıştır. Eğitime dersleri ekonomik hayata uyumlu hale getirmesi gibi yeni görevler verilmiştir. Zira, ekonomik gelişmelere paralel olarak verilen eğitim bilgileri güncellenmediği takdirde öğretilen bilgiler eksik ve kullanılamaz hale gelebilir. Bundan dolayı öğrencilerin motivasyonları düşebilmekte ve öğrenci bilgi eksikliği nedeni ile iş dünyasında başarısız olabilmektedir (Demir, 2012: 109-115).

Bunların yanında, muhasebe bilimi gün geçtikçe gelişmekte ve ilerlemektedir. Dolayısıyla, muhasebe eğitimi konusunda yeni yöntemlerin geliştirilme çabaları hızlanmış ve yeni bakış açılarının ortaya çıkması söz konusu olmuştur. Yeni bakış açıları ve yeni yöntem arayışlarının çıkışı, muhasebe eğitiminin nasıl olması ve nasıl verilmesi gerektiği konusunda üniversitelerin, ulusal ve uluslararası kuruluşların değişime ve gelişime açık bir eğitim anlayışı hakkında bilgilendirilmesini gerekli kılmıştır. Muhasebe eğitiminin etkinliğinden bahsedebilmek için öğrenme ve öğretme sürecinde hem bilgiyi aktarma, hem de bilgiyi kullanabilme becerilerinin geliştirilmesi gerektiğinin önemi anlaşılmıştır (Tuğay, 2014: 49-53).

Ek olarak, muhasebe eğitiminde bilginin teorik kapsamda öğretilmesinin yanı sıra bu öğretilen teorik bilginin nasıl kullanılacağına öğretilmesi de ön plana çıkmıştır. Çünkü etkin bir muhasebe eğitimi ve öğrencilerin muhasebe konusunda başarısı öğrendikleri bilgilerin

kullanılması doğrultusunda gerçekleşmektedir. Muhasebe eğitiminin verilmesi konusundaki başarı yalnızca öğrencileri teorik bilgiler ile donatmak anlamına gelmemektedir. Muhasebe eğitimi öğretilen teorik bilgilerin yanında bu bilgilerin kullanılması ve problem çözme, zamanı verimli kullanma, iletişim kurma, takım halinde çalışma gibi diğer yeteneklerin de öğretilmesini kapsamaktadır. Muhasebe öğrencilere sorgulanan, özetlenen, ölçülen ve analiz edilen bir süreç şeklinde öğretilmelidir (Erol ve Erkan, 2008: 2-7).

Muhasebenin iki temelde ifade edildiğini de belirtmek gerekir. Bunlar muhasebe kuramı ve muhasebe uygulaması şeklindedir. Muhasebenin kuramsal yönü ile uygulama yönü sürekli etkileşim içindedir ve muhasebe uygulamalarının muhasebe kuramında belirtilen standartlara uygun olarak yürütülmesi gerekmektedir. Muhasebe uygulamasının muhasebe kuramıyla sürekli etkileşim içinde olmasından dolayı verilecek eğitimin kalitesi, uygulamanın başarısı için önemli bir faktördür. Muhasebe uygulamaları sadece kuramsal yapı ile etkileşim içinde değildir. Muhasebe uygulamaları aynı zamanda devlet yapısından, devlet kurumlarının örgütlenmesinden, teknolojik gelişmelerden, küreselleşmeden, yasa değişikliklerinden, uluslararası standartlardan, ekonomik gelişmelerden ve ekonomik krizlerden de etkilenmektedir. Fakat muhasebe uygulamalarında öğrencilerin başarılı olmasındaki en büyük etkinin verilen muhasebe kuramından ve dolaylı olarak eğitimdeki kaliteden kaynaklandığı söylenmektedir. Bu da muhasebe uygulamaları ile uyumlu olabilecek ve diğer gelişmelerden geri kalmayacak muhasebe eğitimi verilmesinin gerekli olduğunu ispatlamaktadır (Demir, 2012: 109-115).

Uluslararası muhasebe standartları ve uluslararası finansal raporlama standartları, muhasebe uygulamalarına yön vermektedir. Standartların temel amacı dünyada farklılık gösteren muhasebe sistemlerini tek bir çatı altında toplamaktır. Bu amaca yönelik dünyada birçok ülkede standartlar yürürlüğe konulmaktadır. Türkiye’de vergi usul kanunu üzerine kurulu bir sistem mevcuttur. Ayrıca, muhasebe standartları konusunda sektörel ve kültürel farklılıklar dikkate alınmadığından bu gelişmeler Türkiye’de önemli değişiklikler yaratabilmektedir. Bu yüzden, muhasebe standartlarındaki ve uluslararası finansal raporlama standartlarındaki gelişmeler takip edilmeli, gerekli adımlar atılarak muhasebe eğitimi buna göre şekillendirilmelidir. Uluslararası muhasebe standartlarına paralel

olan Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) oldukça önemli olduğundan, günümüzde muhasebe eğitimine entegre edilmesi kaçınılmazdır. (Aktürk, 2014: 63-67).

Geleneksel muhasebe eğitimi belirli ders materyalleri ve belirli ders saatleri arasında gerçekleşmektedir. Bu eylem belirli bir zaman zarfı sonrasında günümüzde öğrencilerin motivasyonlarını ve öğrenme süreçlerini olumsuz etkileyebilmektedir. Dolayısıyla, kalıplaşmış öğretim teknikleri, araç ve gereçlerin dışına çıkılarak bilgi teknolojileri ve internete dayalı eğitim anlayışı benimsenmeye başlanmıştır. Zamanla bilgi teknolojilerinin kullanılmasıyla elektronik muhasebe ortamlarının gelişmesi sağlanmıştır. Böylelikle eğitimde geleneksel sistem içerisindeki yönetici, öğretmen, öğrenci kavramları ve rolleri büyük değişikliğe uğramıştır. Eğitimde kullanılan yöntemler üzerinde bilgi teknolojilerinin etkisi çok büyüktür. Derslerde kullanılan bilgi teknolojilerine dayalı görsel materyal benzeri araçlar öğrenmede başarı artırıcı unsurlar olarak görülmektedir. Yapılan araştırmalar ile görsel materyallerin eğitimin amacına ulaşmasında önemli etkisinin olduğu ve öğrenciyi pozitif etkilediği ortaya çıkmıştır (Fidan, 2012: 4281-4282).

Bilgi teknolojilerinden yararlanılmasıyla geleneksel muhasebe eğitimi tekniklerinin yanında powerpoint sunumu, beyaz perde, projektör, animasyon, bilgisayar, elektronik tahta ve bunun gibi araçlar kullanılmaya başlanmıştır. Derslerde sözel olarak anlatılması planlanan konuların powerpoint gibi görsel ve işitsel araçlar ile anlatılması, öğrenci üzerinde olumlu etki yaratabilmekte ve bu durum öğrencilere derste başarı olarak geri dönebilmektedir. Ayrıca, bilgi teknolojilerinin öğrencilerin heyecanını ve tatminini arttırdığı, dersi daha eğlenceli hale getirdiği, öğrencilerinin dersi anlamalarını kolaylaştırdığı ve öğrencilerin motivasyonlarını yükselttiği bir takım araştırmalar neticesinde ifade edilmiştir (Tuğay, 2014: 49-53).

Yirminci asrın son çeyreğine doğru başlayan küreselleşme, bilgi toplumu ve post modernizm şeklinde ifade edilen değişimler eğitimi çok büyük derecede etkilemiştir. Bu yaklaşımlar eğitime yeni bakış açıları ve kavramlar getirmiştir. Yaklaşımın özünde çok kanallı eğitim vardır. Ayrıca, bu yaklaşımı yaşam boyu öğrenme şeklinde özetlemek mümkündür. Yirmi birinci asırda da devam eden bu değişimler öğretim yerine öğrenmeyi esas almaktadır. Burada vurgu öğrenen üzerinedir. Öğrenen, eğitimin ortak paydası haline gelmiştir. Öğrenene vurgu yapılması ile aktif öğrenmeyi

desteklemek, görsel iletişim araçlarını kullanmak, öğrencilerin yaparak derse katılımlarını sağlamak ve örnek olay (vaka) çözümlerini kullanmak yeni eğitim dönemi olarak vurgulanan bu değişimde çok önemlidir. Aktif öğrenme ile öğrenciler kendi bilgi ve becerilerini daha iyi kullanarak öğrenmeyi gerçekleştirmekte ve derste olan başarı aktif öğrenme ile daha çok artmaktadır (Çakır, Canbaz ve Gümüş, 2014: 78-94).

Türkiye’de muhasebe eğitimi büyük bir oranda ticaret meslek liselerinde, meslek yüksekokullarında ve iktisadi idari bilimler fakültelerinde verilmektedir. 40702 sayılı kanun ile 2002-2003 eğitim dönemi itibari ile ticaret meslek lisesi mezunu öğrencilere meslek yüksekokullarına sınavsız geçiş hakkı verilmiştir. Bununla birlikte ticaret meslek liselerinde muhasebe eğitimi daha da yoğunlaşmıştır. Sınavsız geçiş sistemi, öğrencilerin istedikleri bölümleri kazanamadıkları takdirde sınavsız geçiş sistemini kullanarak üniversite öğrenimlerine devam etmelerini sağlamaktadır. Bu doğrultuda sınavsız geçiş sistemi, öğrencilerin istedikleri bölümü seçemedikleri durumlarda onlar açısından eğitimde bir zorunluluk ve tek opsiyon haline de gelmiştir. Netice itibariyle, muhasebe dersinin isteksiz ve zorunlu olarak alınması, sınıf içinde hedef birliğinin oluşmamasına neden olabilmektedir. Bu durum da ister istemez hem öğretim üyesi, hem de öğrenciler açısından sıkıntılar yaratmaktadır (Kuşat, 2014: 70-75).

Türkiye’de üniversite kazanma ve devam etme adımları öğrenciler açısından oldukça zorlu bir süreçtir. Bu süreçte üniversiteyi yeni kazanan öğrencinin karşılaştığı zorluklardan birisi de mevcut olan belirsizlik ortamıdır. Üniversiteye başlanmasıyla belirsizlik ortamının oluşması gibi benzer birçok sıkıntı ve problem oluşabilmektedir. Sıkıntılardan en önemlisi, öğrencilerin beklentilere tam olarak cevap alamamalarıdır. Eğitimde kalitenin sağlanmasının temel şartlarından biri de öğrencilerin makul istek ve beklentilerinin tatmin edilmesidir. Beklentiler öğrenci açısından gerçekleşmediği takdirde öğrencinin motivasyonu ve derslere ilgisi düşebilmektedir. Bu durum derslerde başarısızlığı da beraberinde getirmektedir. Öğrencinin motivasyonunu ve derslere ilgisini arttırmak için öncelikle beklentiler belirlenmelidir. Beklentilere tam cevap vermeye çalışılarak öğrenci motivasyonu artırılmalıdır. Başarı sağlamaya yönelik olarak hayal kırıklıkları engellenmeli ve öğrenmedeki başarı düzeyi artırılmalıdır (Zeytinoğlu, 2012: 103-105).

Muhasebe fonksiyonunun gelişime açık bir yapıya ulaştırılmasında da muhasebe eğitiminin etkisi oldukça fazladır. Muhasebe eğitiminde öğretim sürecinin başarıyla tamamlanabilmesi için öğrencinin bilgi seviyesi, kullanılacak teknikler, öğrenci profili, öğrenci öğrenme stilleri, öğrenci öğrenme isteği, dersin anlatıldığı yerin fiziki ve teknolojik durumu belirlenmelidir. Çünkü tüm bunlar öğrencinin muhasebe dersinden başarılı olması konusunda büyük etki oluşturabilmektedir (Erol ve Erkan, 2008: 2-7).

Muhasebe mantığı ve uygulamaları belirli standart ve normlara dayanmaktadır. Muhasebe eğitimindeki uygulamaları içeren bu yasalar sürekli değişikliğe uğramaktadır. Muhasebe eğitimi veren öğretim üyeleri de bu yasalardaki değişiklikleri zamanında takip etmeli ve bu güncel bilgileri öğrencilere zamanında aktarmalıdır. Öğretim görevlilerinin güncel bilgileri takip edip hemen aktarabilmesi, mesleki konuda bilgi yeterliliğine sahip olması ve etkili sunum yapabilmesi öğrencinin derste başarılı olmasına çok büyük katkı sağlar. Muhasebe eğitiminde başarıyı arttırabilmek adına eğitimcinin eğitimcilik deneyimi, eğitim ana dilinde kendini ifade edebilme yeteneği, bilimsel yayınlarda göstermiş olduğu performans, teknolojik gelişmelere ve yeniliklere entegre olma, yabancı dil ve iletişim becerisi gibi bir takım özelliklere sahip olması gerekmektedir. Netice itibarıyla, öğrenci başarısının arttırılması konusunda en büyük görevin yüksek öğretim kurumlarına ve muhasebe akademisyenlerine düştüğü vurgulanmaktadır (Çukacı ve Elagöz, 2006: 147-164).

Bu çalışmada öğrenci performansında başarıya etki eden faktörlere dikkat çekilmiştir. Öğrenci performansına etki eden çeşitli negatif ve pozitif etmenlere bakılmış, bu önemli faktörler incelenmiştir. Öğrenci performansını, başarısını ve motivasyonunu arttırmak için belirtilen faktörleri belirlemek önemlidir. Örneğin, eğer öğrenci performansını arttırmada derse katılım önemli bir faktörse, öğretim üyeleri derse katılım oranını arttırmak için katılım etmenini nihai notlama sistemine entegre edecek bir takım hamleler yapabilirler. Nitekim, üniversiteler istihdam piyasası için mezunların arzında son noktadır. Bundan dolayı istihdam piyasası için daha iyi personellere sahip olabilmek adına üniversitelerde de öğrenci performansının arttırılmasının gerekli olduğu belirtilir (Uyar ve Güngörmüş, 2011: 139-143).

Sonuç itibariyle muhasebe eğitimi kalitelisi, tercih edilen mesleklerde başarılı olmada pay sahibidir. Muhasebe eğitiminde meslekte ihtiyaç duyulan bilgi ve becerilerin kazandırılması gerekmektedir. Ders programları, ders içerikleri, ders işleme biçimi, derste kullanılan araç ve gereçler, öğretim üyesi ve öğrenciler, muhasebe eğitimindeki kaliteyi belirleyen unsurlardır. Kaliteli bir muhasebe eğitiminden söz edebilmemiz için öğrencilerin başarılı olmasına etkisi olan bu unsurların incelenmesi ve geliştirilmesi gerekir (Büyükarıkan ve Büyükarıkan, 2014: 65-79).

Çalışmanın amacı muhasebe derslerinde öğrenci performansının yükseltilmesi, öğrencinin başarısı için ilgili etmenlerin araştırılması ve öğrencilerin başarılarını etkileyen etkenlerin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda, Yalova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde muhasebe derslerini alan İşletme, İktisat ile Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümü öğrencilerine anket soruları yöneltilmiştir. Araştırmanın bundan sonraki bölümlerinde literatür taraması, veri seti ve metodoloji ile sonuç ve öneriler kısımları yer almaktadır.

1. Literatür Taraması

2015 yılında Muhasebe Eğitiminde Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Üzerine Görüşler isimli bir çalışma yayınlanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, öğrencinin muhasebe bilgisinin ölçülmesi için olabildiğince farklı ölçme ve değerlendirme yöntemlerinden yararlanması gerekmektedir. Ayrıca, klasik yöntem veya test yöntemi ile yapılacak yazılı-sözlü sınavların öğrenci bilgisini ölçmede tamamen yeterli olmadığı vurgulanmıştır (Kutlu ve Öztürk, 2015: 1-22).

2015 yılında Muhasebe Meslek Mensuplarının Nitelikli Meslek Mensubu Yetiştirilmesine Yönelik Önlisans Programından Beklentileri isimli bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulgularına göre, muhasebe meslek mensupları üniversitelerde teori ile uygulamanın daha entegre biçimde verilmesini arzu etmektedir. Ayrıca, fatura ve beyanname gibi belgelerin de öğrencilerine öğretilmesini savunmaktadırlar. Çalışma sonuçları, meslek yüksekokullarının da muhasebe meslek mensuplarının ara eleman ihtiyacını verdikleri eğitimle karşılamaktan uzak olduğunu göstermiştir. Dolayısıyla, muhasebe eğitimi hususunda etkin politika ve adımların hayata geçirilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Yürekli ve Gönen, 2015: 301-316).

2015 yılında yürütülen bir başka araştırma, Muhasebe Eğitiminde Etik: Ön Lisans Öğrencilerinin Etik Algılarına Yönelik Bir Araştırma başlığıyla yayınlanmıştır. Araştırmaya 724 öğrenci katılmış, anket yöntemi kullanılmış, Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis testlerinden yararlanılmıştır. Çalışmanın bulguları, bayan öğrencilerin erkek öğrencilere göre etik algılarının daha yüksek olduğunu göstermiştir. Yaş etik algı düzeyini etkilerken, öğrenim görülen sınıf etik algı düzeyini etkilememektedir. Ayrıca, öğrencilerinin ailelerinin gelir seviyesi arttıkça, öğrencilerin etki algısının azaldığı belirlenmiştir (Alkan, 2015: 113-125).

2014 yılında Muhasebe Dersi Alan Ön Lisans ve Lisans Öğrencilerinin Derse Yönelik Tutumlarının Tespiti: Ege Bölgesinde Bir Uygulama isimli araştırma yapılmıştır. Araştırmada dokuz üniversiteden ve otuz beş meslek yüksekokulundan muhasebe dersini alan 12.000 öğrenci üzerinde anket yöntemi kullanılarak veri toplanmıştır. Tüm toplanan verilerin analiz edilmesi sonucunda, muhasebe eğitiminin amacının öğrenciye muhasebe bilgi ve becerisinin başarılı bir şekilde aktarılması olduğu söylenmiştir. Gerekli bilgi ve becerinin kazandırılmasında öğretim üyelerinin büyük etkiye sahip olduğu ifade edilmiştir. Öğretim üyelerinin başarılı bir eğitim vermeleri için öncelikle öğrencilerin muhasebe dersine karşı tutumlarının bilinmesinin gerekliliği vurgulanmıştır. Bu nedenle inceleme, öğrencilerin muhasebe dersinde başarılı olmasına etki eden tutumların tespitine yönelik olarak yapılmıştır. Toplanan verilerin çözümlenmesi sonucunda öğrencilerin muhasebe dersine karşı tutumları sıralanmıştır (Ertuğrul ve Özdemir, 2014: 204-214).

Nisan 2014'de Meslek Mensuplarının Bakış Açısıyla Ticaret Meslek Liselerindeki Muhasebe Eğitimi: Bursa İli Üzerine Bir Uygulama başlıklı çalışma yürütülmüştür. Çalışmanın amacının, ticaret meslek liselerinde verilen eğitimin, mesleğin uygulama kısmına uygunluğunun incelenmesi olduğu ifade edilmiştir. Bursa ilinde yapılan araştırmada, ticaret meslek liselerinde verilen muhasebe eğitiminin, muhasebe mesleğini yapmak için bazı konularda yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Başarılı bir öğrenmenin gerçekleşmesi için eğitim faaliyetleri konusunda mesleği yapan kurum ve kişilerin daha çok fikir ve önerilerinin alınması gerektiği sonucu çıkarılmıştır (Akbulut, Pekkaya ve Aksakaloğlu, 2014: 73-91).

2014 yılında Bilgi Teknolojileri ve Bilgisayar Kullanımının Öğrencilerin Muhasebe Dersindeki Başarısına Etkisi isimli bir çalışma yapılmıştır.

Araştırmada, teknolojik gelişmelerin etkisi ile Dünya’da meydana gelen değişimlerin sonuçlarından bahsedilmiştir. Bu gelişmelerin işletmeler üzerinde yarattığı etkilerin muhasebe derslerine yansımaları konu alınmıştır. Çalışmanın amacı, teknolojik gelişmelerin muhasebe dersinde nasıl etkiler yarattığı ve öğrencilerin başarısında bilgi teknolojilerinin katkısıdır. Araştırma ile bilgi teknolojilerinin kullanılmasının muhasebe derslerini anlamayı kolaylaştırdığı söylenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin başarı seviyesini arttırmasına yönelik pozitif etkiye sahip olduğu ifade edilmiştir. Fakat tüm bunların yanında, geleneksel ders içerik ve yöntemlerini savunan, bunları faydalı bulan bir öğrenci kitlesinin de hala var olduğu saptanmıştır (Kızıl, Şeker ve Bozan, 2014: 76-97).

2014 yılında yapılan bir başka araştırmada, muhasebe eğitiminde muhasebe öğrencilerinin algı ve beklentileri konu edilmiştir. Okullarda verilen eğitimlerin muhasebe dersini öğrenmede tek başına yeterli olmadığını vurgulanmıştır. Derslerin yanı sıra seminer, konferans gibi aktiviteler ile öğrenmenin desteklenmesi gerektiği de açıklanmıştır. Ayrıca, ders dışı destekleyici faaliyetlerin olmasının muhasebe bilgilerinin öğrenilmesi konusunda öğrencinin motivasyonunu olumlu şekilde etkilediği söylenmiştir. Tüm bunların yanında, öğrencilerin muhasebe dersini anlama konusunda zorluk çektiği ve ders çalışmayı sadece sınav zamanlarında yaptıkları tespit edilmiştir. Bu yüzden muhasebe dersinde öğrencilerin anlama konusunda zorluk yaşamamaları için sadece sınav zamanlarında değil, sınavlardan önce de ders çalışmaları gerektiği açıklanmıştır (Çakır, Canbaz ve Gümüş, 2014: 78-94).

2014 yılında meslek yüksek okullarında öğrenci başarısı üzerine yapılan çalışmada, sınavsız geçiş sisteminin muhasebe dersini alan öğrencilerin başarısına etkisi incelenmiştir. Sınavsız geçiş sisteminin yanı sıra öğrencilerin demografik özellikleri de göz önünde bulundurularak araştırma yapılmıştır. Tüm incelemeler sonucunda eğitimdeki kalite kaybının ne sınavsız geçiş sistemi, ne de öğrencilerin kız veya erkek olmalarıyla ilişkili olduğu saptanmıştır. Asıl sorunun öğrencilere verilen derslerin içeriklerinden ve öğrencilerin dersleri örgün yada ikinci öğretim türü şeklinde iki farklı zaman diliminde almalarından kaynaklandığı tespit edilmiştir (Kuşat, 2014: 70-75).

2014 yılında öğrencilerin muhasebe dersi hakkındaki algılarını ve öğretim üyelerinden beklentilerini tespit etmek amacı ile bir çalışma

yapılmıştır. Araştırma ile öğrencilerin çoğunun lisede muhasebe dersini almayıp, daha sonra üniversitede dersi almalarıyla dersi anlama konusunda zorluklar yaşamaya başladıkları tespit edilmiştir. Dersin iyi şekilde anlaşılmasında en iyi yöntemin tahtada açıklama yöntemi olduğu gözlemlenmiştir. Tüm bunların yanında, öğrencilerin derslerde kendileri ile iyi iletişim kurabilen, öğrenmeyi pekiştirici faaliyetlerde bulunan ve bilgi teknolojilerini etkili bir şekilde kullanabilen bir öğretim üyesiyle dersi işlemek istedikleri tespit edilmiştir (Tuğay, 2014: 49-53).

2013 yılında Yükseköğretimde Öğrenim Gören Öğrencilerin Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları Hakkındaki Algıları: Ampirik Çalışma isimli bir araştırma yürütülmüştür. Çalışmada küreselleşmeyle beraber işletmelerin uluslararası yatırım yapmaya yöneldiklerinden ve yatırım yaptıkları ülkelerin muhasebe uygulamalarındaki farklılıkların oluşturduğu sıkıntılardan bahsedilmiştir. Eğer yatırım yapılan ülkelerin mali tabloları yatırım yapan ülkelerin muhasebe ve finansal raporlama standartlarına göre farklılıklar içeriyor ise bu tabloların düzenlemesi gerektiği ifade edilmiş ve bu farklılıkların düzenlenmediği takdirde bir takım sorunları beraberinde getirdiği açıklanmıştır. Sıkıntıların yaşanmaması için uluslararası muhasebe ve finansal raporlama standartlarına uygun muhasebe uygulamalarının takip edilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir (Yıldız ve Yanık, 2013: 205-227).

2012 yılında muhasebeyi etkileyen gelişmeler ve bu gelişmelerin muhasebe eğitimine yansımalarını konu alan bir araştırma yapılmıştır. Araştırmada küreselleşme gibi nedenlerle çevresel değişim hızının her geçen gün arttığına dikkat çekilmiş ve işletmelerin bu değişim sürecinde daha hızlı, güvenilir ve doğru bilgileri üretmesi gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca, işletmelerin doğru kararlar verebilmeleri için sahip oldukları bilgilerin açıklığının işletmeye karar sürecinde yardımcı olduğu söylemiştir. Bu nedenle işletme için bilgi üretme hususunda önemli bir organ olan muhasebe ve kritik bir insan kaynağı olan muhasebe meslek mensuplarından beklentilerin gün geçtikçe arttığı vurgulanmıştır. Bunun yanı sıra muhasebe meslek mensuplarından beklentilerin sadece bilginin üretilmesi konusunda olmadığı belirtilmiştir. Muhasebe bilgisinin analiz edilmesi, yorumlanması, karar almaya destek olunması gibi konularda da beklentilerin olduğuna değinilmiştir. Muhasebe meslek mensuplarının bu sorumlulukları yerine getirebilmesi için

gerekli bilgi, beceriye sahip olmaları ve teknolojiyi çok iyi kullanmaları gerektiği tespit edilmiştir. Gerekli bilgilerin bu meslekte çalışanlara kazandırılması için eğitimin büyük önem taşıdığından ve bu bağlamda meslek yüksekokullarında, muhasebe uygulama programlarının değişime açık ve hazır olması gerektiği iletilmiştir. Muhasebe eğitiminde amaca ulaşılması için derslerde verilen temel bilgilerin yanında uygulamalarda da öğrencilerin bilgilendirilmesi ve eğitilmesi gerektiği söylenmiştir. Teorik bilgileri uygulama ile ilişkilendirmenin önemi vurgulanmıştır. Muhasebenin uygulamalı bir bilim olması nedeniyle, ders programları hazırlanırken teorik-uygulama konusunda paralel çalışma yürütülmesi için programların dikkatlice hazırlanması gerektiği söylenmiştir. Teorinin uygulama ile birlikte yürütülmesi hususunda üniversite-işletme işbirliğinin önemli katkı sağlayacağı ve staj imkanlarının da bu konuda destekleyici faaliyetler olduğu belirtilmiştir. Eğer verilen muhasebe eğitimi uluslararası standartlara uygun olmazsa, eğitimde kalitenin düşeceği ve bu bakımdan uluslararası standartlara uygun bilgi ve becerilerin öğrencilere kazandırılması gerekliliği açıklanmıştır (Demir, 2012: 109-119).

2011'de yapılan bir çalışmada ise muhasebe dersinde öğrencilerin yaşadıkları anlama zorlukları ele alınmış ve bu anlama zorluklarının nedenleri üzerine çalışılmıştır. Yapılan analiz ve incelemeler doğrultusunda muhasebe dersini alan öğrencilerin çoğunun anlama zorluğu çektiği tespit edilmiştir. Anlamada zorluk oluşturacak etmenlerin uygulamanın yapılmaması, muhasebe dersinin sayısal içerikli bir ders olması, işlenen konuların yeterli örneklerle açıklanamaması ve öğrencilerin derse olan ilgisizliği şeklinde birçok nedenden oluştuğu belirtilmiştir. Bilgi teknolojileri ile desteklenen görsel araçların kullanılmaması ve sayısal bir ders olan muhasebenin ezberlenerek öğrenilmeye çalışılması, muhasebe dersini anlamayı zorlaştıran diğer faktörlerdir. Bunların yanı sıra uygulama ile öğretilen teorik bilgi arasındaki farklılıklar, ödev verilmemesi, grup çalışmalarının olmaması ve kaynaklardaki yetersizlik gibi nedenlerden doğan zorlukların da mevcut olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, muhasebe dersinde verilen eğitimin etkinliği açısından derslerdeki konuların anlaşılmasında veya anlamada zorlanılmasının önemli bir sorun olduğu belirtilmiştir. Bu sorunların bilgi teknolojilerini içeren modern eğitim tekniklerinin kullanılması ile çözüleceği söylenmiştir. Aynı zamanda, muhasebe dersinin etkin bir şekilde öğretilmesi için örnek olay çalışmalarına (vaka analizlerine) odaklanması gerektiği bildirilmiştir.

Son olarak, görsel araçlarla desteklenen ders anlatımının öğrencilerin ilgisini çektiği ve öğrenme zorluklarını azalttığı incelemeler sonucu tespit edilmiştir (Ay, 2011: 263-277).

2011 yılında Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Kritik Başarı Faktörleri isimli ampirik bir araştırma yapılmıştır, Çalışmanın amacı muhasebe bilgisini kullananların, iş hayatında verecekleri kararlarda kaliteyi nasıl yakalayacaklarının belirlenmesi şeklinde tanımlanmıştır. Bunun da ancak muhasebe bilgisinin kaliteli olmasına bağlı olduğu söylenmiştir. Bu nedenle kaliteli muhasebe bilgisi üretmeye odaklanılması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca bilgi üretim sürecinde odaklanılanlar, kritik başarı faktörleri olarak tanımlanmıştır. Başarı faktörlerinin tanımlanmasının da muhasebe bilgi kalitesinin geliştirilmesinde yardımcı olacağı ifade edilmiştir (Acar, 2011: 10-22).

2010 yılında Marmara Üniversitesi'nde yapılan araştırmada muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe alanına bakış açıları değerlendirilmiştir. Muhasebe bölümünü seçmiş öğrencilerin muhasebe alanına ilk yönelimleri de konu alınmıştır. Bunun dışında, öğrencilerin muhasebeye eğilimleri ve yatkınlıkları da incelenmiştir. Çalışmada, genelde üniversite yıllarında muhasebeye ve muhasebe alanına ilginin oluştuğu tespit edilmiştir. Ayrıca, bu dönemde muhasebe alanının öğrenciler tarafından daha fazla ciddiye alındığı görülmüştür. Çoğu öğrenci, farklı kariyer planları yaparken kendilerini sonradan ani biçimde muhasebe alanı içinde bulduklarını ifade etmiştir. Beklenmedik şekilde muhasebe alanı içinde yer almalarının, daha çok öğrencilerin muhasebe alanında çalışan tanıdıklarından kaynaklandığı açıklanmıştır. Bunların yanında, öğrencilerin muhasebeye yönelmelerinde muhasebeye ilişkin alınan ilk dersin önemli bir etkisinin olduğu tespit edilmiş ve muhasebe bölümünün seçiminde öğretim faktörünün etkisinin de kritik olduğu vurgulanmıştır. İş bulma imkanları ise muhasebe alanının seçilmesinde diğer önemli bir faktördür. Muhasebe mesleğinin prestij ve statü konusunda yüksek imkanlara sahip olması yine bu alanının tercih edilme sebepleri arasında yer almaktadır (Çelenk, Atmaca ve Horasan, 2010: 159-171).

2009 yılında yapılan ampirik çalışmayla muhasebe derslerini powerpoint ve klasik yöntem ile öğrenen öğrenciler arasında başarı, algı, ilgi ve tutum faktörleri bazında farklılıkların olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmada öğrenciler iki gruba ayrılarak on altı haftalık muhasebe

eğitiminden sonra ankete tabi tutulmuştur. Elde edilen veriler analiz edilmiş ve karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin başarı, algı ve tutumları açısından powerpoint ile ders görenlerin klasik usul ile görenlere göre daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Fakat ilgi faktörü bazında iki grup arasında önemli bir farkın olmadığı belirlenmiştir (Çankaya ve Dinç, 2009: 28-52).

2008’de lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörlerin belirlenmesine yönelik bir araştırma yapılmıştır. Araştırma, Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde gerçekleşmiştir. Bu çalışmada, ticaret lisesi mezunlarının %98’inin İşletme Bölümü’nü tercih ettikleri tespit edilmiştir. Ayrıca, işletme bölümünü kendi istekleriyle tercih edenlerin muhasebe derslerine daha ilgili oldukları görülmüştür. Ek olarak, öğrencilerin çoğunun işletme bölümünden mezun olduktan sonra rahat iş bulacaklarını düşündükleri tespit edilmiştir. Öğretim üyelerinin tutumlarının, davranışlarının ve ders işleme tekniklerinin muhasebe dersindeki başarıyı arttırdığı söylenmiş ve eğitim verilen kurumların yeterli donanımlara sahip olmamasının muhasebe derslerindeki başarıyı etkilediği belirtilmiştir (Erol ve Erkan, 2008: 2-15).

2007 yılında Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Arttırılmasında Ders Programlarının Önemi: Türkiye’de Bir İnceleme isimli bir çalışma yayınlanmıştır. Bu çalışmada, muhasebe eğitiminin amacının mesleğin gerektirdiği bilgi ve becerinin kazandırılması olduğu ifade edilmiştir. Derslerde finansal muhasebe, finansal tabloların analizi, denetim, iç kontrol, raporlama, bütçeleme, maliyet muhasebesi, yönetim muhasebesi, vergi mevzuatı, risk yönetimi ve mesleki etik gibi konuların mutlaka yer alması gerektiği vurgulanmıştır. Belirtilen konuların Türkiye’deki müfredatlarda yer alan ders içeriklerinde bulunduğu, fakat toplam oranının işletme bölümlerindeki derslerin % 14’üne tekabül ettiği vurgulanmıştır. Bu oranın hem uygulama, hem de teorik muhasebe bilgilerinin aktarılmasında ise yetersiz bir oran olduğu açıklanmıştır. Dolayısıyla, oluşan ek ders ihtiyacını karşılamak amacıyla ve muhasebe eğitiminde kaliteyi arttırmak için ders programlarının geliştirilmesi gerektiğinden bahsedilmiştir. Türkiye’de işletme bölümlerinin yanı sıra muhasebe veya muhasebe-finance bölümlerinin açılması için çalışmaların yapılması gerektiğine de ayrıca dikkat çekilmiştir (Zaif ve Ayanoglu, 2007: 115-136).

2006 yılında Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Öğreniminde Başarılarını Olumsuz Etkileyen Faktörlere İlişkin Bir Araştırma isimli çalışma yapılmıştır. Çalışma muhasebe bölümünde okuyan ve muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe öğreniminde başarılarını olumsuz etkileyebilecek faktörlerin analiz edilmesini amaçlamıştır. Araştırmanın diğer bir amacı ise öğrencilerin okudukları bölümlere ve öğrendikleri bilgilere yönelik görüşlerinin alınmasıdır. İncelemeler sonucunda, bölümüyle ilgili bir alanda çalışmak isteyen öğrencilerin sayısının yüksek olduğu, ancak öğrencilerin muhasebe derslerini sıkıcı buldukları tespit edilmiştir. Ayrıca, aktarılan bilgilerin mesleğin temelini öğrenilmesinde yeterli olduğunu düşünen öğrenciler kadar yeterli olmadığını düşünen öğrencilerin de var olduğu vurgulanmıştır. Muhasebe dersinde başarıyı olumsuz etkileyen en önemli faktörlerin işlenen konularla ilgili somut uygulamaların yetersizliği ve dersin aktarılma biçimi olduğu tespit edilmiştir (Demir ve Çam, 2006: 1-11).

2006 yılında muhasebe derslerinde kullanılan öğretim yöntemleri ile öğrenme stillerinin ilişkisini ortaya koymayı amaçlamayan bir çalışma yapılmıştır. Araştırma, Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde yapılmıştır. Çalışmada muhasebe mesleğinin Türkiye'de 1989 yılından sonra 3568 sayılı yasa ile disiplin altına alındığı söylenmiştir. Çeyrek yüzyıla yakın yapılan muhasebe eğitiminin, sempozyumların tamamlayıcısı olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, meslek elemanlarının ve akademisyenlerin muhasebe eğitimini aşırı önemsedikleri ifade edilmiştir. Yüksek öğretim kurumlarında kullanılan öğretim tekniklerinden bahsedilmiştir ve muhasebe derslerinde tartışma metodu, anlatım metodu, araştırma metodu ve örnek olay (vaka) inceleme metodu gibi yöntemlerin kullanıldığı vurgulanmıştır. Tüm bunların yanında görsel, işitsel ve dokunsal öğrenme stilleri ile öğrenmeyi kolaylaştırıcı ve öğrenmeyi engelleyici unsurlara da değinilmiştir (Çukacı ve Elagöz, 2006: 147-164).

1998'de İşletmelerde Muhasebe Eğitimi ve Üniversitelerle İşbirliği isimli bir çalışma yapılmıştır. Çalışmada firmalarda muhasebe eğitimi uygulamalarına ne kadar yer verildiğinden, yapılan düzenlemelerden ve üniversitelerle yapılan işbirliklerinden bahsedilmiştir. Bu çalışmada işletmelerin muhasebe eğitimine gereken önemi vermediğini vurgulamıştır. İşverenlerin deneyimsiz elemanları eğitip istihdam etmek yerine yetişmiş elemanları istihdam ettiklerini ve eğitim konusundan uzaklaştıkları söylenmiştir. İşletmelerin bu tutumdan kaçınması gerektiğinin altı

çizilmiştir. Öncelikle firmaların muhasebe eğitimine önem vermelerinin şart olduğu ve muhasebe bilgilerini kullanan tüm çalışanlarına yönelik geliştirici ile eğitici uygulamalar düzenlemeleri gerektiği açıklanmıştır (Korukoğlu, 1998: 13-24).

2. Veri Seti ve Metodoloji

Muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarısını etkileyen faktörleri belirlemek için Yalova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne bağlı İşletme, İktisat ile Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümü öğrencilerinden anket metodolojisi aracılığıyla veri toplanmıştır. Araştırmaya toplam 155 öğrenci konu olmuştur. Bir başka ifadeyle, araştırmanın örneklem kümesi 155'dir.

Tablo 1: Cinsiyet Frekans Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Kadın	95	60,3	60,3
Erkek	61	39,7	100
Toplam	155	100	

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımına bakıldığında, Tablo 1'de görüldüğü gibi kadın katılımcıların oranı %60,3 iken erkek katılımcıların oranı %39,7'dir. Dolayısıyla, katılımcıların yüzdelik ve adetsel dağılımlarına baktığımızda, kadın katılımcı oranı ve sayısı, erkek katılımcı oranı ve sayısından daha yüksektir.

Tablo 2: Yaş Frekans Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
18-25	156	100	100
26-35	0	0	100
36-45	0	0	100
45 üstü	0	0	100
Toplam	156	100	

Katılımcı öğrencilerin yaş dağılımlarına bakıldığında, Tablo 2'de görüldüğü gibi %100 oranında 18-25 yaş grubundaki öğrencilerin katılımı oluşturduğu görülmektedir. 18-25 yaş grubu katılımcı oranının %100 olması araştırmanın Yalova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ndeki İşletme, İktisat ile Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümü öğrencileri üzerinde yapılmasından kaynaklanmaktadır. Katılımcıların çoğu görüldüğü üzere genç öğrencilerdir. Tablo 3'e bakıldığında ise eğitim seviyesi dağılımında İşletme, İktisat ile Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri öğrencilerinin örneklem kütleyi oluşturmasından ötürü eğitim seviyesinin %100 oranında lisans derecesinden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 3: Eğitim Seviyesi Frekansı

	Frekans	Yüzde	Kümülatif Yüzde
Lise	0	0	0
Önlisans	0	0	0
Lisans	156	100	100
Yüksek Lisans	0	0	100
Toplam	156	100	

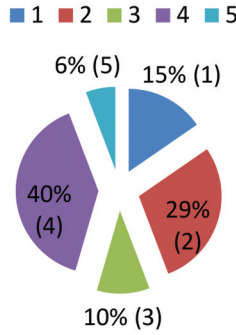
Katılımcıların demografik özelliklerinin tablolar yardımıyla özetlenmesinin yanı sıra, anket sorularına verdikleri cevaplar da tablolar aracılığıyla özetlenmiş ve gösterilmiştir. Araştırmanın yürütülmesinde anket metodolojisinden yararlanılmıştır. Ayrıca, 1-Kesinlikle Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Kararsızım, 4-Katılıyorum ve 5-Kesinlikle Katılıyorum şeklinde 5'li Likert ölçeği esas alınmıştır. Dolayısıyla, uygulanan anket sorularına verilen cevaplar 5'li Likert ölçeğine göre kodlanmış, bulgular tablo ile grafikler aracılığıyla özetlenmiştir.

Tablo 4: Muhasebe Derslerine İlgili Duyduğum İçin Başarıyım

	1	2	3	4	5
S1.Muhasebe derslerine ilgi duyduğum için başarıyım.	24	45	16	62	9

“Muhasebe Derslerine İlgi Duyduğum İçin Başarılıyım” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 1 (yargı 1) incelendiğinde, 24 öğrencinin (%15) kesinlikle katılmıyorum, 45 öğrencinin (%29) katılmıyorum, 16 öğrencinin (%10) kararsızım, 62 öğrencinin (%40) katılıyorum ve 9 öğrencinin (%6) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S1.Muhasebe derslerine ilgi duyduğum için başarılıyım.

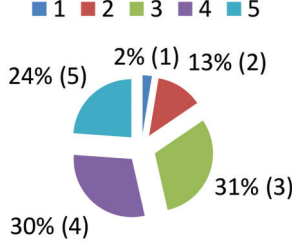
Şekil 1. Muhasebe Derslerine İlgi Duyduğum İçin Başarılıyım

Tablo 5: Ticaret Lisesi Mezunu Öğrenciler Muhasebe Derslerinde Daha Başarılıdır

	1	2	3	4	5
S2.Ticaret lisesi mezunu öğrenciler muhasebe derslerinde daha başarılıdır.	5	20	48	46	37

“Ticaret Lisesi Mezunu Öğrenciler Muhasebe Derslerinde Daha Başarılıdır” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 2 (yargı 2) incelendiğinde, 5 öğrencinin (%2) kesinlikle katılmıyorum, 20 öğrencinin (%13) katılmıyorum, 48 öğrencinin (%31) kararsızım, 46 öğrencinin (%30) katılıyorum ve 37 öğrencinin (%24) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S2.Ticaret lisesi mezunu öğrenciler muhasebe derslerinde daha başarılıdır.

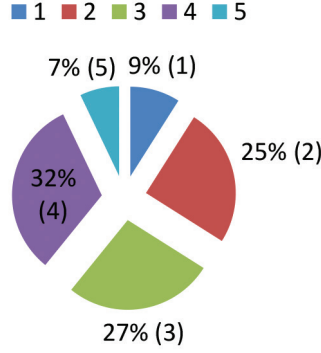
Şekil 2. Ticaret Lisesi Mezunu Öğrenciler Muhasebe Derslerinde Daha Başarılıdır

Tablo 6: Muhasebe Mesleği Geleceğimi Garantiye Alacağı İçin İsteyerek Çalışıyorum, Bundan Dolayı Başarılıyım

	1	2	3	4	5
S3.Muhasebe mesleği geleceğimi garantiye alacağı için isteyerek çalışıyorum, bundan dolayı başarılıyım.	14	39	42	50	11

“Muhasebe Mesleği Geleceğimi Garantiye Alacağı İçin İsteyerek Çalışıyorum, Bundan Dolayı Başarılıyım” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 3 (yargı 3) incelendiğinde, 14 öğrencinin (%9) kesinlikle katılmıyorum, 39 öğrencinin (%25) katılmıyorum, 42 öğrencinin (%27) kararsızım, 50 öğrencinin (%32) katılıyorum ve 11 öğrencinin (%7) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S3.Muhasebe mesleği geleceğimi garantiye alacağı için isteyerek çalışıyorum, bundan dolayı başarılıyım.

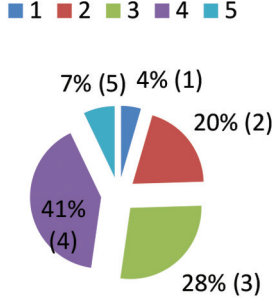
Şekil 3. Muhasebe Mesleği Geleceğimi Garantiye Alacağı İçin İsteyerek Çalışıyorum, Bundan Dolayı Başarılıyım

Tablo 7: Mezun Olduktan Sonra Bölümümle İlgili Bir Alanda Daha Rahat İş Bulmam Başarımı Olumlu Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
S4.Mezun olduktan sonra bölümümle ilgili bir alanda daha rahat iş bulmam başarımı olumlu etkilemektedir.	7	31	43	63	12

“Mezun Olduktan Sonra Bölümümle İlgili Bir Alanda Daha Rahat İş Bulmam Başarımı Olumlu Etkilemektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 4 (yargı 4) incelendiğinde, 7 öğrencinin (%4) kesinlikle katılmıyorum, 31 öğrencinin (%20) katılmıyorum, 43 öğrencinin (%28) kararsızım, 63 öğrencinin (%41) katılıyorum ve 12 öğrencinin (%7) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S4.Mezun olduktan sonra bölümümle ilgili bir alanda daha rahat iş bulmam başarıımı olumlu etkilemektedir.

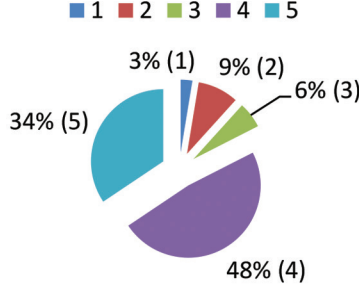
Şekil 4. Mezun Olduktan Sonra Bölümümle İlgili Bir Alanda Daha Rahat İş Bulmam Başarıımı Olumlu Etkilemektedir

Tablo 8: İyi Bir Çalışma Ortamına Sahip Olmam Başarıımı Olumlu Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
S5.İyi bir çalışma ortamına sahip olmam başarıımı olumlu etkilemektedir.	4	15	10	74	53

“İyi Bir Çalışma Ortamına Sahip Olmam Başarıımı Olumlu Etkilemektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 5 (yargı 5) incelendiğinde, 4 öğrencinin (%3) kesinlikle katılmıyorum, 15 öğrencinin (%9) katılmıyorum, 10 öğrencinin (%6) kararsızım, 74 öğrencinin (%48) katılıyorum ve 53 öğrencinin (%34) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S5.İyi bir çalışma ortamına sahip olmam başarıımı olumlu etkilemektedir.

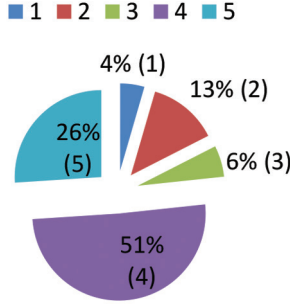
Şekil 5. İyi Bir Çalışma Ortamına Sahip Olmam Başarıımı Olumlu Etkilemektedir

Tablo 9: Öğretim Üyelerinin Dersi Sevdirmesi ve Uygulamaya Yönelik Ders İşlemesi Başarıımı Olumlu Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
S6.Öğretim üyelerinin dersi sevdirmesi ve uygulamaya yönelik ders işlemesi başarıımı olumlu etkilemektedir.	7	20	10	78	41

“Öğretim Üyelerinin Dersi Sevdirmesi ve Uygulamaya Yönelik Ders İşlemesi Başarıımı Olumlu Etkilemektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 6 (yargı 6) incelendiğinde, 7 öğrencinin (%4) kesinlikle katılmıyorum, 20 öğrencinin (%13) katılmıyorum, 10 öğrencinin (%6) kararsızım, 78 öğrencinin (%51) katılıyorum ve 41 öğrencinin (%26) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S6.Öğretim üyelerinin dersi sevdirmesi ve uygulamaya yönelik ders işleme başarımları olumlu etkilemektedir.

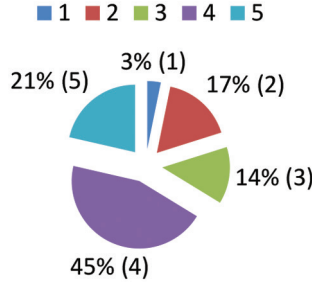
Şekil 6. Öğretim Üyelerinin Dersi Sevdirmesi ve Uygulamaya Yönelik Ders İşleme Başarımları Olumlu Etkilemektedir

Tablo 10: Öğretim Üyelerinin Derse Düzenli Gelmesi Başarımları Olumlu Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
S7.Öğretim üyelerinin derse düzenli gelmesi başarımları olumlu etkilemektedir.	6	26	21	69	34

“Öğretim Üyelerinin Derse Düzenli Gelmesi Başarımları Olumlu Etkilemektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 7 (yargı 7) incelendiğinde, 6 öğrencinin (%3) kesinlikle katılmıyorum, 26 öğrencinin (%17) katılmıyorum, 21 öğrencinin (%14) kararsızım, 69 öğrencinin (%45) katılıyorum ve 34 öğrencinin (%21) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S7.Öğretim üyelerinin derse düzenli gelmesi başarımı olumlu etkilemektedir.

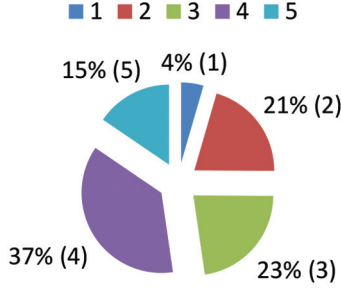
Şekil 7. Öğretim Üyelerinin Dersi Sevdirmesi ve Uygulamaya Yönelik Ders İşlemesi Başarımı Olumlu Etkilemektedir

Tablo 11: Öğretim Üyelerinin Dersi Teorik Olarak İşlemesi Derslerdeki Başarımı Olumsuz Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
S8.Öğretim üyelerinin dersi teorik olarak işlemesi derslerdeki başarımı olumsuz etkilemektedir.	7	32	35	58	24

“Öğretim Üyelerinin Dersi Teorik Olarak İşlemesi Derslerdeki Başarımı Olumsuz Etkilemektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 8 (yargı 8) incelendiğinde, 7 öğrencinin (%4) kesinlikle katılmıyorum, 32 öğrencinin (%21) katılmıyorum, 35 öğrencinin (%23) kararsızım, 58 öğrencinin (%37) katılıyorum ve 24 öğrencinin (%15) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S8.Öğretim üyelerinin dersi teorik olarak işlenmesi derslerdeki başarıyı olumsuz etkilenmektedir.

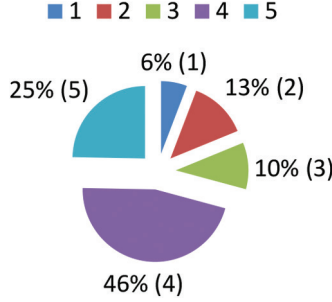
Şekil 8. Öğretim Üyelerinin Dersi Teorik Olarak İşlenmesi Derslerdeki Başarıyı Olumsuz Etkilemektedir

Tablo 12: Öğretim Üyelerinin Etkili Öğrenme Yöntemlerini Bilmemesi Başarıyı Olumsuz Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
S9.Öğretim üyelerinin etkili öğrenme yöntemlerini bilmemesi başarıyı olumsuz etkilemektedir.	10	21	16	71	38

“Öğretim Üyelerinin Etkili Öğrenme Yöntemlerini Bilmemesi Başarıyı Olumsuz Etkilemektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 9 (yargı 9) incelendiğinde, 10 öğrencinin (%6) kesinlikle katılmıyorum, 21 öğrencinin (%13) katılmıyorum, 16 öğrencinin (%10) kararsızım, 71 öğrencinin (%46) katılıyorum ve 38 öğrencinin (%25) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S9.Öğretim üyelerinin etkili öğrenme yöntemlerini bilmemesi başarımı olumsuz etkilemektedir.

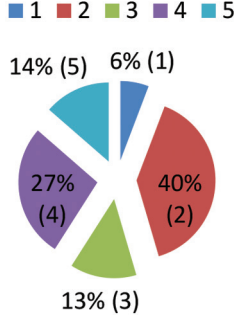
Şekil 9. Öğretim Üyelerinin Etkili Öğrenme Yöntemlerini Bilmemesi Başarımı Olumsuz Etkilemektedir

Tablo 13: Muhasebe Derslerine İlgisiz Olmam Başarımı Olumsuz Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
S10.Muhasebe derslerine ilgisiz olmam başarımı olumsuz etkilemektedir.	10	61	20	42	21

“Muhasebe Derslerine İlgisiz Olmam Başarımı Olumsuz Etkilemektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 10 (yargı 10) incelendiğinde, 10 öğrencinin (%6) kesinlikle katılmıyorum, 61 öğrencinin (%40) katılmıyorum, 20 öğrencinin (%13) kararsızım, 42 öğrencinin (%27) katılıyorum ve 21 öğrencinin (%14) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S10.Muhasebe derslerine ilgisiz olmam başarıyı olumsuz etkilemektedir.

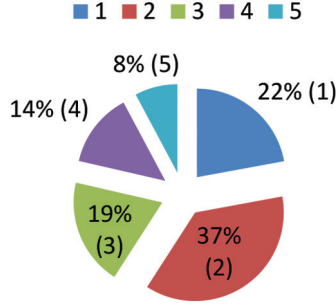
Şekil 10. Muhasebe Derslerine İlgisiz Olmam Başarıyı Olumsuz Etkilemektedir

Tablo 14: Maddi Sıkıntılar İçinde Olmam Başarıyı Olumsuz Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
S11.Maddi sıkıntılar içinde olmam başarıyı olumsuz etkilemektedir.	34	58	30	22	12

“Maddi Sıkıntılar İçinde Olmam Başarıyı Olumsuz Etkilemektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 11 (yargı 11) incelendiğinde, 34 öğrencinin (%22) kesinlikle katılmıyorum, 58 öğrencinin (%37) katılmıyorum, 30 öğrencinin (%19) kararsızım, 22 öğrencinin (%14) katılıyorum ve 12 öğrencinin (%8) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S11.Maddi sıkıntılar içinde olmam başarıımı olumsuz etkilemektedir.

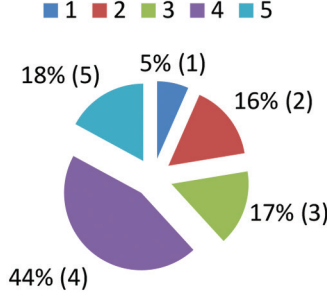
Şekil 11. Maddi Sıkıntılar İçinde Olmam Başarıımı Olumsuz Etkilemektedir

Tablo 15: Öğretim Üyelerinin Not Değerlendirmesinin Yanlış Olması Başarıımı Olumsuz Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
S12.Öğretim üyelerinin not değerlendirmesinin yanlış olması başarıımı olumsuz etkilemektedir.	11	24	25	69	27

“Öğretim Üyelerinin Not Değerlendirmesinin Yanlış Olması Başarıımı Olumsuz Etkilemektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 12 (yargı 12) incelendiğinde, 11 öğrencinin (%5) kesinlikle katılmıyorum, 24 öğrencinin (%16) katılmıyorum, 25 öğrencinin (%17) kararsızım, 69 öğrencinin (%44) katılıyorum ve 27 öğrencinin (%18) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S12.Öğretim üyelerinin not değerlendirmesinin yanlış olması başarımı olumsuz etkilemektedir.

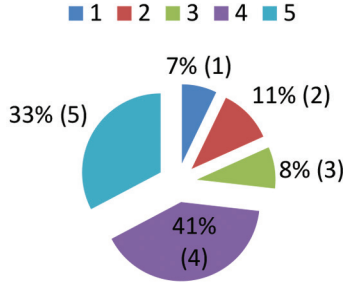
Şekil 12. Öğretim Üyelerinin Not Değerlendirmesinin Yanlış Olması Başarımı Olumsuz Etkilemektedir

Tablo 16: Öğretim Üyelerinin Dersleri Monoton ve Sınırlı İşlemesi Başarımı Olumsuz Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
S13.Öğretim üyelerinin dersleri monoton ve sınırlı işlemesi başarımı olumsuz etkilemektedir.	11	18	14	62	51

“Öğretim Üyelerinin Dersleri Monoton ve Sınırlı İşlemesi Başarımı Olumsuz Etkilemektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 13 (yargı 13) incelendiğinde, 11 öğrencinin (%7) kesinlikle katılmıyorum, 18 öğrencinin (%11) katılmıyorum, 14 öğrencinin (%8) kararsızım, 62 öğrencinin (%41) katılıyorum ve 51 öğrencinin (%33) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S14.Öğretim üyelerinin dersleri monoton ve sınırlı işleme başarımlı olumsuz etkilemektedir.

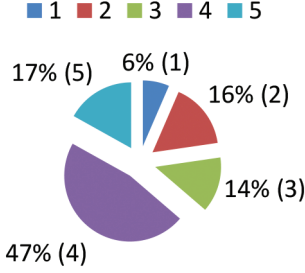
Şekil 13. Öğretim Üyelerinin Dersleri Monoton ve Sınırlı İşleme Başarımlı Olumsuz Etkilemektedir

Tablo 17: Muhasebenin Mantığını Tam Olarak Anlamadığım İçin Derslerdeki Başarımlı Olumsuz Etkilenmektedir

	1	2	3	4	5
S14.Muhasebenin mantığını tam olarak anlamadığım için derslerdeki başarımlı olumsuz etkilenmektedir.	11	25	21	73	26

“Muhasebenin Mantığını Tam Olarak Anlamadığım İçin Derslerdeki Başarımlı Olumsuz Etkilenmektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 14 (yargı 14) incelendiğinde, 11 öğrencinin (%6) kesinlikle katılmıyorum, 25 öğrencinin (%16) katılmıyorum, 21 öğrencinin (%14) kararsızım, 73 öğrencinin (%47) katılıyorum ve 26 öğrencinin (%17) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S14.Muhasebenin mantığını tam olarak anlamadığım için derslerdeki başarımla olumsuz etkilenmektedir.

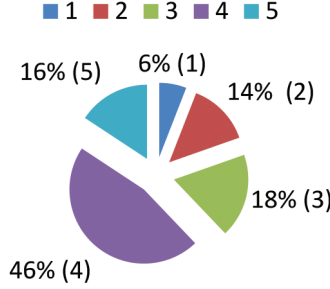
Şekil 14. Muhasebenin Mantığını Tam Olarak Anlamadığım İçin Derslerdeki Başarımla Olumsuz Etkilenmektedir

Tablo 18: Sınav Sorularının Açık ve Anlaşılır Olmaması Başarımı Olumsuz Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
S15.Sınav sorularının açık ve anlaşılır olmaması başarımla olumsuz etkilemektedir.	9	21	29	72	25

“Sınav Sorularının Açık ve Anlaşılır Olmaması Başarımı Olumsuz Etkilemektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 15 (yargı 15) incelendiğinde, 9 öğrencinin (%6) kesinlikle katılmıyorum, 21 öğrencinin (%14) katılmıyorum, 29 öğrencinin (%18) kararsızım, 72 öğrencinin (%46) katılıyorum ve 25 öğrencinin (%16) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S15.Sınav sorularının açık ve anlaşılır olmaması başarıyı olumsuz etkilemektedir.

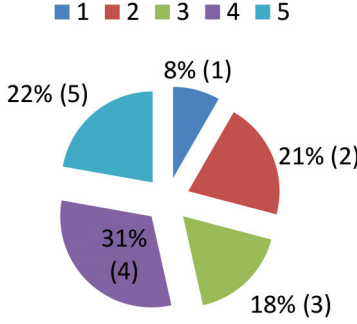
Şekil 15. Sınav Sorularının Açık ve Anlaşılır Olmaması Başarıyı Olumsuz Etkilemektedir

Tablo 19: Okuduğum Fakültenin Fiziki Şartları Başarıyı Olumsuz Etkilemektedir

	1	2	3	4	5
S16.Okuduğum fakültenin fiziki şartlarının yetersizliği başarıyı olumsuz etkilemektedir.	14	32	27	48	35

“Okuduğum Fakültenin Fiziki Şartlarının Yetersizliği Başarıyı Olumsuz Etkilemektedir” ifadesiyle öğrencilere yöneltilen soru 16 (yargı 16) incelendiğinde, 14 öğrencinin (%8) kesinlikle katılmıyorum, 32 öğrencinin (%21) katılmıyorum, 27 öğrencinin (%18) kararsızım, 48 öğrencinin (%31) katılıyorum ve 35 öğrencinin (%22) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap verdiği görülmektedir.

S16.Okuduğum fakültenin fiziki şartları başarıımı olumsuz etkilemektedir.

Şekil 16. Okuduğum Fakültenin Fiziki Şartları Başarıımı Olumsuz Etkilemektedir

Sonuç ve Öneriler

Muhasebe eğitimin amacı, işletme kararları verilirken gerekli olan bilgilerin ortaya koyulması, işlenmesi, analiz edilip yorumlanması ve raporlanmasının öğretilmesidir. Muhasebe, işletmelerin karar verme sürecinde çok büyük etkisi olan bir bilim dalıdır. Bu nedenle, verilen muhasebe eğitiminin kalitesinin yüksek olması da önemlidir. Öğrenciler karar vermede etkin rol oynayan muhasebenin tüm fonksiyonlarını iyi bilmeli ve aldıkları eğitimleri en yüksek başarı ile sonuçlandırmalıdır. Dolayısıyla, bu araştırma ile muhasebe eğitiminde başarı seviyesinin artırılması için başarıyı etkileyen tüm faktörler tespit edilmiş, değerlendirilmiş ve sunulmuştur.

Sonuçlarının değerlendirmesi yapıldığında, öğrencilerin muhasebe derslerine ilgi duymaları ile ilgili yöneltilen ilk soruya bakıldığında, öğrencilerin derse olan ilgilerinin yüksekliğinin öğrencilerin derslerdeki performanslarını yükselttiği ve bunun da başarı olarak kendilerine geri döndüğü tespit edilmiştir. Zira, “muhasebe derslerine ilgi duyduğum için başarılıyım” yargısına, birinci soru kapsamında 62 öğrenci (%40’lık kesim) katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. Dolayısıyla öğretim elemanları, öğrencilerin muhasebeye olan ilgilerini daima diri tutmaya çalışmalıdırlar.

İkinci soruya verilen yanıtlara bakıldığında, ticaret lisesinde okumanın öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarısına olumlu etkisinin olduğunu düşünen yüksek bir kısım öğrencinin olmasının yanında, bu konuda kararsız olan kesimin payı daha yüksektir. İkinci soruda öğrencilere “ticaret lisesi mezunu öğrenciler muhasebe derslerinde daha başarılıdır” şeklinde bir ibare yöneltilmiştir. Belirtilen ibareye 48 öğrenci (%31’lik kesim) kararsızım şeklinde cevap verirken, 46 öğrenci ise (%30’luk kesim) katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir. Dolayısıyla, öğretim elemanlarının muhasebe derslerini verirken sınıfın bilgi düzeyini temel seviye olarak düşünerek ve konuları mümkün olduğunca anlaşılır hale getirerek sunmaları doğru olacaktır.

Ankette “muhasebe mesleği geleceğimi garantiye alacağı için isteyerek çalışıyorum, bundan dolayı başarılıyım” şeklinde sorulan üçüncü soruya 50 öğrenci (%32’lik kesim) katılıyorum şeklinde yanıt vermiştir. Dolayısıyla, çoğu öğrenci muhasebe mesleğini gelecekleri için garanti olarak görmekte ve bu sebeple istekli şekilde ders çalışmaktadır. Bu durum da öğrencilerin muhasebe derslerindeki başarılarını arttırmaktadır. Yöneltilen dördüncü soruya bakıldığında, çoğu muhasebe dersini alan öğrenci üniversiteden mezun olduktan sonra bu alanda rahat iş bulacaklarına inanmaktadır. Bu durumun da öğrencilerin derslerdeki başarılarına olumlu etki oluşturduğu ve başarılarını arttırdığı tespit edilmiştir. Bu kanıya, ilgili soruya 63 öğrencinin (%41’lik kesim) olumlu cevap vermesiyle ulaşılmıştır.

Öğrencilerin iyi bir çalışma ortamına sahip olmalarının derslerde elde edilen başarıyı arttırması ya da arttırmaması ile ilgili yöneltilen beşinci soruda, çoğu öğrenci iyi bir çalışma ortamına sahip olmanın dersin başarısını yüksek oranda olumlu etkilediğini ifade etmiştir. “İyi bir çalışma ortamına sahip olmam başarıyı olumlu etkilemektedir” şeklinde yöneltilen soruya 74 öğrenci (%48’lik kesim) katılıyorum şeklinde ve 53 öğrenci de (%34’lük kesim) kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. Beşinci soru için “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde verilen cevaplar, diğer tüm cevaplardan oran olarak epey yüksektir. Dolayısıyla, üniversite ve fakültelerin fiziki koşullarını ve teknolojik alt yapılarını daimi bir şekilde iyileştirmeleri, muhasebe eğitiminin de başarıya ulaşmasında rol oynayacaktır.

“Öğretim üyelerinin dersi sevdirmesi ve uygulamaya yönelik ders işleme başarıyı olumlu etkilemektedir” şeklinde yöneltilen altıncı soruya

bakıldığında, öğretim üyelerinin dersi sevdirmesi ve uygulamaya yönelik ders işleminin öğrencilerin başarısı üzerinde olumlu etki oluşturduğu tespit edilmiştir. 78 öğrenci (%51'lik kesim) bu soruya katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. Bu soru için verilen cevaplar arasında kesinlikle katılıyorum cevabı 41 öğrenci (%26'lık kesim) ikinci sırada gelmektedir. Dolayısıyla, öğretim elemanları öğrencilerle iyi iletişim kurarak muhasebe derslerini sevdirmeli, mutlaka uygulamalara, alıştırmalara, süreç problemi çözümlerine ve mümkünse bilgisayar ile program kullanımına derslerinde yer vermelidir.

Benzer şekilde, “Öğretim üyelerinin derse düzenli gelmesi başarımı olumlu etkiler” şeklinde yöneltilen yedinci soruya bakıldığında öğretim üyelerinin derse düzenli gelmesinin öğrencilerin başarılarını olumlu etkilediği tespit edilmiştir. 69 öğrenci %45'lik bir oranla bu soruya katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. Kesinlikle katılıyorum cevabı ise 34 öğrenci ve %21'lik oranla ikinci sırada gelmektedir. Dolayısıyla, öğretim elemanları zorunluluklar ve beklenmedik durumlar haricinde mutlaka derslere iştirak etmelidir. Ayrıca, muhasebe derslerinin elde olmayan nedenlerle işlenmemesi durumunda, bu durum daha sonra ek derslerle telafi edilmelidir.

Sekizinci soruda öğrencilere “öğretim üyesinin dersi teorik olarak işlemesi derslerdeki başarımı olumsuz etkilemektedir” şeklinde bir yargı yöneltilmiştir. Bu yargıya 58 öğrenci %37'lik bir oranla katıldığını ifade etmiştir. Dolayısıyla, öğretim üyelerinin dersi teorik olarak işlemesi öğrencilerin derslerdeki başarılarını negatif etkilemektedir. Derslerde problem çözümlerine, örnek olay incelemelerine (vaka analizlerine), okuma ve sunumlara yer verilmelidir. Mümkünse çeşitli muhasebe belgeleri, defterler ve faturalar öğrencilere tanıtılmalıdır.

Dokuzuncu soruda öğrencilere “Öğretim üyelerinin etkili öğrenme yöntemlerini bilmemesi başarımı olumsuz etkiler” şeklinde bir yargı yöneltilmiştir. Belirtilen yargıya 71 öğrenci %46'lık bir oranla katılmıştır. Ayrıca, bahse konu olan yargıya kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap veren öğrencilerin de sayısı ve oranı 38 (%25) ile azımsanamayacak bir seviyededir. Belirtilen bulgu, muhasebe dersi veren tüm öğretim elemanlarının pedagojik formasyona sahip olması gerektiğini ispatlamaktadır. Eğiticiler, pedagojik formasyon eğitimi olarak etkili öğrenme yöntemleri konusunda bilgiyle donatılmalıdır.

“Muhasebe derslerine ilgisiz olmam başarıımı olumsuz etkilemektedir” şeklinde yöneltilen onuncu yargıya bakıldığında, bu görüşe 61 öğrenci (%40’lık kesim) katılmadığını ifade etmiştir. O halde, öğrencilere göre muhasebe derslerinde başarısız olmalarının altında farklı nedenler yatmaktadır. Bir başka ifadeyle, öğrencilerin muhasebe derslerine ilgisiz olmaları durumunda dahi, başarısızlıklarını etkileyen daha büyük faktörler mevcuttur. Dolayısıyla, muhasebe derslerinde başarısızlığı neden olan tüm faktörler ayrıntılı olarak tespit edilmeli ve hatta önem sırasına göre derecelendirilmelidir.

“Maddi sıkıntılar içinde olmam başarıımı olumsuz etkilemektedir” şeklinde yöneltilen on birinci yargıya verilen yanıtlar mercek altına alındığında, %37’lik kesimi temsil eden 58 öğrencinin katılmıyorum şeklinde cevap verdiği anlaşılmaktadır. O halde öğrencilerin bakış açısından bakıldığında, maddi sıkıntılar muhasebe derslerindeki başarısızlığın ana etmeni değildir. Bir başka ifadeyle, öğrencilere göre muhasebe derslerinde başarısızlığı tetikleyen başka unsurlar öncelikli gelmektedir. Aynı şekilde muhasebe derslerinde başarısızlığa neden olan tüm unsurlara hakim olunmalı, hepsi aydınlığa çıkarılmalıdır. Bununla birlikte gerekli önlemler de alınmalıdır.

On ikinci soruda, “Öğretim üyelerinin not değerlendirmesinin yanlış olması başarıımı olumsuz etkilemektedir” şeklinde bir yargı öğrencilere yöneltilmiştir. Belirtilen yargıya 69 öğrenci (%44’lük kesim) katıldığını ifade etmiştir. Bu yanıt doğrultusunda, öğrencilere göre öğretim üyelerinin not değerlendirmesinin yanlış olması durumunda, muhasebe derslerindeki başarı ciddi olarak olumsuz etkilenmektedir. Bu noktada, muhasebe dersi veren tüm öğretim elemanlarının pedagojik formasyona sahip olmaları fayda sağlayacaktır. Aynı zamanda, nihai harf notları verilirken tüm sınıfın genel durumunun gözden geçirilmesi, özellikle AA ve FF gibi notların verilmesi aşamasında ekstra dikkat edilmesi fayda sağlayabilir. Bunların yanında, notlama sistemine proje çalışması ve sunum gibi ek değerlendirme kriterleri dahil edilebilir.

On üçüncü yargı olarak “öğretim üyelerinin dersleri monoton ve sınırlı işleme başarıımı olumsuz etkilemektedir” şeklinde bir ifade öğrencilere sunulmuştur. Belirtilen yargıya öğrencilerin 62’si %41’lik oranla katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir. Ayrıca, aynı yargıya 51 öğrenci %33’lük oranla kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir ki, bu da

küçümsenemeyecek bir yüzdendir. Bu durumda, öğretim elemanlarının öğrencileri derse katılmaya teşvik etmeleri, video gösterimi, makale tartışması, sunum ve vaka analizi gibi tekniklerden yararlanmalarını tavsiye etmekteyiz. Ayrıca, öğrencilere karşı sabırlı, güler yüzlü ve toleranslı davranılması soru sormalarını ve derse katılmalarını teşvik edecektir.

Yöneltilen on dördüncü yargı ele alındığında, “muhasebenin mantığını tam olarak anlamadığım için derslerdeki başarımla olumsuz etkilenmektedir” şeklinde bir ifade öğrencilere iletilmiştir. Bu yargıya 72 öğrenci %46’lık oranla katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. Katılıyorum cevabının oranı, diğer tüm cevapların oranlarından ciddi olarak yüksektir. Dolayısıyla, öğrencilere göre muhasebe mantığının tam olarak anlaşılması muhasebe derslerindeki başarı için kritik bir role sahiptir. Bu noktada da, özellikle finansal muhasebe (genel muhasebe) gibi öğrencilerin aldıkları ilk muhasebe derslerinin titiz bir şekilde verilmesini tavsiye etmekteyiz. Finansal muhasebe (genel muhasebe) gibi derslerin etkin bir şekilde verilmesi, özellikle öğrencilerde kuvvetli bir muhasebe temelinin oluşmasında kritik yere sahiptir.

“Sınav sorularının açık ve anlaşılır olmaması başarımla olumsuz etkilemektedir” şeklinde öğrencilere yöneltilen on beşinci soruyu (yargıyı) ele alırsak, 72 öğrenci (%46’lık kesim) bu yargıya katıldığını belirtmiştir. Bir başka ifadeyle, öğrencilere göre sınav sorularının açık ve anlaşılır olmaması muhasebe derslerindeki başarısızlıklarında önemli bir etmendir. Zira, katılıyorum cevabının oranı, diğer tüm cevapların oranlarından çok daha yüksektir. Belirtilen hususla ilgili olarak, öğretim elemanlarının sınav sorularını hazırladıktan sonra mutlaka en az bir kez kontrol etmelerini ve tekrar okumalarını tavsiye etmekteyiz. Ayrıca, sınavlar başladıktan hemen sonra öğretim elemanlarının sınav sorularına kısaca değinip açıklaması, öğrencilerden gelecek soruları yanıtlaması da isabetli olacaktır.

On altıncı soruda “okuduğum fakültenin fiziki şartları başarımla olumsuz etkilemektedir” şeklinde bir yargı öğrencilerle paylaşılmıştır. Belirtilen yargıya 48 öğrenci %31’lik oran ile katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. Dolayısıyla, öğrenciler tarafından okudukları fakültenin fiziki şart ve imkanları, muhasebe derslerindeki başarı seviyelerinin belirleyicilerindedir. Dolayısıyla üniversite ve fakülteler fiziki olanaklarını iyileştirmeli, sınıfları teknolojik olarak donatmalı, sınıflarda akustiğe

dikkat etmeli ve gerekli ekipman ile teçhizatların sınıflarda bulunmasına özellikle dikkat etmelidir.

Son olarak, muhasebe eğitimiyle ilgili literatür tekrar değerlendirildiğinde, araştırma bulgu ve sonuçlarının Kutlu ve Öztürk (2015), Yürekli ve Gönen (2015), Ertuğrul ve Özdemir (2014), Akbulut, Pekkaya ve Aksakaloğlu (2014), Çakır, Canbaz ve Gümüş (2014), Tuğay (2014), Demir (2012), Ay (2011), Çelenk, Atmaca ve Horasan (2010), Çankaya ve Dinç (2009), Erol ve Erkan (2008) ve Demir ve Çam (2006) araştırma bulgu ile sonuçlarıyla paralellik arz ettiği tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Acar D., Özçelik H. (2011). "Muhasebe Bilgi Kalitesini Etkileyen Kritik Başarı Faktörleri", *Süleyman Demirel Üniversitesi Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 10-22.
- Akbulut H., Pekkaya M., Aksakaloğlu H. (2014). "Meslek Mensuplarının Bakış Açılıyla Ticaret Meslek Liselerindeki Muhasebe Eğitimi: Bursa İli Üzerine Bir Uygulama", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 73-91.
- Aktürk A. (2014). "A Research in Antalya On The Education Factor of the Accounting Professionals in The Adaptation of The Accounting Standard", *Mali Cozum Dergisi / Financial Analysis*, 63-67.
- Alkan G. İ. (2015). "Muhasebe Eğitiminde Etik: Ön Lisans Öğrencilerinin Etik Algılarına Yönelik Bir Araştırma", *Business and Economics Research Journal*, Vol. 6, No: 2, 113-125.
- Avder, E. (2007). "Geçmişten Günümüze Muhasebe Mesleği", *Muhasebe TR*, Erişim Tarihi: 1 Haziran 2016, <http://www.muhasabetr.com/yazarlarimiz/erdogan/008/>
- Ay M. (2011). "Öğrencilerin Muhasebe Derslerinde Yaşadıkları Anlama Zorlukları ve Nedenleri Üzerine Bir Araştırma", *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 31, 263-277.
- Büyükarıkan B., Büyükarıkan U. (2014). "Factor Analysis of Accounting Education Success in Undergraduate Level Students", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 65-79.
- Çakar N., Canbaz S., Gümüş S. (2014). "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimindeki Algı ve Beklentilerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma: Uzunköprü MYO Örneği", *Uluslararası Hakemli Pazarlama ve Pazar Araştırmaları Dergisi*, Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos 2014 Sayı: 02 Cilt: 01 Yaz Dönemi, 78-94.
- Çankaya F., Dinç E. (2009). "Powerpoint ve Klasik Usulde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıkların Tespiti: Karadeniz Teknik Üniversitesinde Bir Araştırma", *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28-52.
- Çelenk H., Atmaca M., Horasan E. (2010). "Marmara Üniversitesi'nde Muhasebe Eğitimi Alan Muhasebe Öğrencilerinin Muhasebe Alanına

- Bakış Açılarının Değerlendirmesine Yönelik Bir Araştırma”, *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 159-171.
- Çukacı Y. C., Elagöz İ. (2006). “Muhasebe Dersinde kullanılan Öğretim Yöntemleri ile Öğrenme Stillerinin İlişkisinin Ortaya Konulması ve Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde Bir Uygulama”, *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 147-164.
- Demir B. (2012). “Muhasebeye Yön Veren Gelişmeler ve Meslek Yüksek Okullarında Verilen Muhasebe Eğitimine Yansımaları”, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 109-115.
- Demir M., Çam M. (2006). “Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Öğreniminde Başarılarını Olumsuz Etkileyen Faktörlere İlişkin Bir Araştırma”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 1-11.
- Erol M., Erkan G. (2008). “Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belgelemesine Yönelik Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde bir Araştırma”, *KMU İİBF Dergisi*, Yıl:10 Sayı:14, 2-15.
- Ertuğrul İ., Özdemir S. (2014). “Muhasebe Dersi Alan Ön Lisans ve Lisans Öğrencilerinin Derse Yönelik Tutumlarının Tespiti: Ege Bölgesinde Bir Uygulama”, *Niğde Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt:7, Sayı:1, 204-214.
- Fidan M. E. (2012). “Üniversitelerde Muhasebe Dersini Powerpoint Sunumu ve Klasik Yöntem ile Alan Öğrenciler Arasındaki Farklılıklar: Bilecik Üniversitesi Örneği”, *Journal of Yasar University*, 4281- 4282.
- Kızıl C., Şeker Ş. E., Bozan D. (2014). “Bilgi Teknolojileri ve Bilgisayar Kullanımının Öğrencilerin Muhasebe Dersindeki Başarısına Etkisi”, *Alphanumeric Journal*, Cilt: 2, Sayı: 2, 77-97.
- http://alphanumericjournal.com/alphanumeric/volume2_issue2_2014/2014.02.02.STAT.03.pdf
- Korukoğlu A. (1998). “İşletmelerde Muhasebe Eğitimi ve Üniversitelerle İşbirliği”, *Dokuz Eylül İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt:13, Sayı:2, 13-24.
- Kuşat N. (2014). “Meslek Yüksekokullarında Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Çalışma: Eğirdir Meslek Yüksekokulu Muhasebe Programı Örneği”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ocak/2014, 70-75.

- Kutlu H. A., Öztürk S. (2015). “Muhasebe Eğitiminde Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Üzerine Görüşler”, *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, Cilt: 1, Sayı: 4, 1-22.
- Özbirecikli M., Pastacıgil A. (2009). “Türkiye’de Muhasebeci Eğitiminin Gelişim Süreci: IFAC Standartları ile Mukayeseli Bir İnceleme”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 41, 82-97.
- Tuğay O. (2014). “Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Muhasebe Dersine Yönelik Algı ve Muhasebe Öğretim Elemanlarından Beklentileri Üzerine Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi’nde Bir Araştırma”, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 3, 49-53.
- Uyar A., Güngörmüş A. H. (2011). “Factors Associated with Student Performance in Financial Accounting Course”, *European Journal of Economic and Political Studies*, 139-143.
- Yıldız F., Yanık A. (2013). “Yükseköğretimde Öğrenim Gören Öğrencilerin Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları Hakkındaki Algıları: Ampirik Çalışma”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl: 2013/1, Sayı:17, 205-227.
- Yürekli E., Gönen S. (2015). “Muhasebe Meslek Mensuplarının Nitelikli Meslek Mensubu Yetiştirilmesine Yönelik Önlisans Programından Beklentileri”, *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 6, Sayı: 10, 301-316.
- Zaif F., Ayanoğlu Y. (2007). “Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Arttırılmasında Ders Programlarının Önemi: Türkiye’de Bir İnceleme”, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 1, 116- 118.
- Zeytinoğlu E. (2012). “Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Motivasyonu ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma: Dumlupınar Üniversitesi Örneği”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ocak/2012, 103-105.